BORZAVÁR

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

2017.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés *5*

2. Borzavár bemutatása 7
általános településkép, településkarakter

3. Örökségünk 10
a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

4. Településképi szempontból szempontból meghatározó területek Borzaváron 13
eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

5. Ajánlások 16
a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató:
Telepítés
Terepalakítás
Magasság
Tetőhajlásszög, Tetőforma
Színek
Kertek, Kerítések
Erkélyek, tornácok
Ajtók, ablakok
Homlokzatképzés

6. Jó példák, épületek, épített részletek 30
épületek, építészeti részletek kialakítása

7. Utcák, terek 34

8. Hírdetések, reklámtáblák 35

BEVEZETÉS

Az építészetet szokás megfagyott zeneként emlegetni. És valóban nagyon sok hasonlóságot találhatunk egy zenemű és az építészet között. Az építészet sokszínűségét adja a változatos utcák, terek, épületek sokasága, mint egy zenekarban a sokféle hangszer: vonósok, fúvósok, ütős hangszerek. Ugyanakkor, ha ezek egymásra tekintet nélkül zenélnek, lehet külön-külön még szép dallam is, amit játszanak, az összkép hamis. Ugyanígy a házak is lehetnek eltérőek egymástól, más rendeltetésűek, de ha nincsenek tekintettel egymásra, zavaros, élhetetlen környezetet alakítanak ki.

A kézikönyv segítség kíván lenni: a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit. Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása. Az unalomig másolt, giccses, sokszor import klónok helyett a település karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatása, a nem diktált, hanem valódi szabadság megismertetése.

A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni, ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbíródik. Ezért, ha újabb szép ház születik, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, hogy ezáltal büszke lehessen rá építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt. Egy ház elválaszthatatlan kapcsolatban van környezetével, szomszédaival, településével. Valódi gyümölcse pedig csak annak a kapcsolatnak van, ahol a felek egymást megismerik, szeretik és békében élnek egymással. Igaz ez az emberi kapcsolatoktól a zenén át egészen épített környezetünkig.

BORZAVÁR BEMUTATÁSA

Borzavár a Bakony szívében, Zirctől 4 km-re, a Pálihálási patak erdőtől övezett medencéjének lejtőjén fekszik. Nevét az egykor itt termesztett sok bodzáról, helyi nevén „borza" után nyerte. Ez a kis lélekszámú falu gyönyörű turisztikai hálózattal rendelkezik, a közeli Kőris-hegy és a településen áthaladó országos Kék-túra útvonal kiváló túrázási lehetőségeket nyújt az erre járóknak. Területén számos barlang és forrás található.A körülötte lévő erdőség a botankiai-zoológiai megfigyelések kifogyhatatlan tárháza.

Borzavár a 17. századtól az Esterházy-család cseszneki ágának birtokaihoz tartozott. A cseszneki uradalom erdőben gazdag része a Magas-Bakony területére esik. Itt az erdő két nagy tömböt képezett: az egyik Csesznek, Oszlop, Szentkirály és Szentlászló, a másik pedig Borzavár, Szépalma, Lókút-Óbánya-Pénzeskút határain belülre esik. Borzavárt, mint a cseszneki uradalomhoz tartozó pusztát, 1761-ben adta ki megtelepítésre földesura, Esterházy Dániel. A telepesek nagyobbrészt magyarok, kisebb részt szlovákok voltak. A falu 1785-ben már 687 fős volt. A telepesek mind római katolikus hitűek voltak.

A település beépítés jellemzően oldalhatáros, nyeregtetős kialakítás, változatos szélességű, de hosszú telkekkel.

Borzavár fejlődése a 20. század első felében gyorsult fel. Népessége 1910–1941 között 28%-kal, lakóházállománya 90%-kal növekedett. A község lakóinak száma napjainkban megközelítőleg 740 fő. Az 1990 óta eltelt időben a település látványos fellendülésen ment át. Infrastrukturális területen minden szolgáltatást sikerült bevezetni. A víz- és áramszolgáltatás mellett megvalósult a szennyvízrendszer, a gázhálózat, a telefon- és kábeltévé-szolgáltatás is. Ezekkel a változásokkal Borzavár egy összkomfortos településsé vált.

Az Alkotmány utca temetőtől keletre fekvő része az 1940-es évek körül épült ki, először hosszúházas épületekkel, az épületek mögött gazdasági épületekkel, azonban itt már elmaradt a keresztpajta és a nyári konyha (sokkal kisebb méretű telkekről van szó, így nem is alkalmas a telek ezen építmények elhelyezésére) Csakhamar megbővítették az épületek utcai részét egy szobával, az „L" alak derékszögében pedig előszobát építettek. Így megjelenésében nagyon hasonlít a település K-i részén épült un. újtelephez, ahol a 10 x 10 alapházak sorakoznak. A településen kevés az új építésű ház, ezért indokolatlan külön karakterként nevesíteni.

A következőkben elsőként bemutatunk egy válogatást azokból az épületekből, amelyek sajátos értéküknél fogva már hosszabb ideje erősítik Borzavár identitását. A Borzavár egyes részeire vonatkozó építészeti előírások szem előtt tartásával elérhető, hogy az új építésű házak ne idegenként, hanem ismerősként jelenjenek meg a többi ház között, így segítsék Borzavár karakterének őrzését, és tovább formálják azt. Ezen sikeres példák mentén szeretnénk illusztrálni, milyen megoldások segíthetik az előbbiekben megfogalmazott vágy megvalósulását.

3

ÖRÖKSÉGÜNK

Borzavár római katolikus temploma a település meghatározó építménye. Az első templomot 1776-ban a hívek építik, Szent Péter és Pál tiszteletére. 1834-ben a faluban tűzvész pusztított, a templom is leégett, 1837-ben újjáépítették, majd 1894-ben másikat építettek helyette. Sok könyörgésiekre a Vallásalap építi fel újra és építi meg a plébánia-házat is. Ekkor szakadnak el Zirctől ás önállósulnak Szépalma, Alsó- és Felső-Tündérmajorral. 1885-ben a templomot be kell zárni, mert veszélyes. 1894-ben lerombolják és felépítik a mai formájában. a másik pedig a római katolikus plébánia.
A kőkeresztek a falu több pontján megtalálhatóak, gondozottak, jó állapotúak. A trianoni emlékmű, melyre később a világháborús hősök neveit is felvésték a falu központjában áll, fontos identitást jelképező emlékmű, a település büszke rá, mutatja ezt az is, hogy a környezetét is gondozzák, virágokkal ültetik be, és minden év június 4-én megemlékezést tartanak itt.

A műemléki templom és a plébánia mellett 2 színvonalas régi paraszthéz felújítás található a településen, a többi régi épület nagyrésze viszont már romos állapotú. Legtöbbjük Borzavár főutcáján, illetve az Alkotmány utcában található, utóbbiak esetében értékvizsgálat javasolt. A mára szinte eltünt, un. Bakonyi típusú, keskeny fatornácos paraszthézak helyett a falazott tornácos, nyeregtetős háztípus lett az elterjedtebb, ma inkább már csak ilyenekkel találkozhatunk. Azonban az épületek tömege, szélessége falazott kerítések valamint a beépítéssel átellenes oldalon lévő nyári konyha a Fő út és az Alkotmány utca temető keleti végéig terjedő szakaszán megmaradt, ezt mindenképpen településképet meghatározó területként javasolt lehatárolni.

Borzavár a közeli Pálihálási patak erdőtől övezett medencéjének lejtőjén fekszik. Ez a kis lélekszámú falu gyönyörű turisztikai hálózattal rendelkezik. A tiszta levegő, a közeli Kőris-hegy és a településen áthaladó országos Kék-túra útvonal sok kirándulót vonz. Változatos terep, gazdag élővilág, és békés környezet várja az ide látogató túristákat.

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

Borzavár már csak méretéből adódóan is nehezen bontható szét jellegében eltérő településrészekre. Néhány utcányi területről van szó, ahol a falusias jelleg ma is meghatározó, így a település utcaképe jobbára osztatlan.

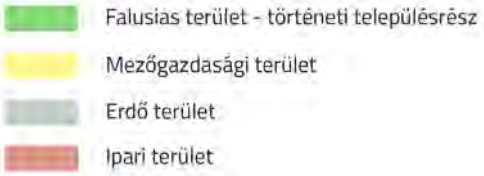

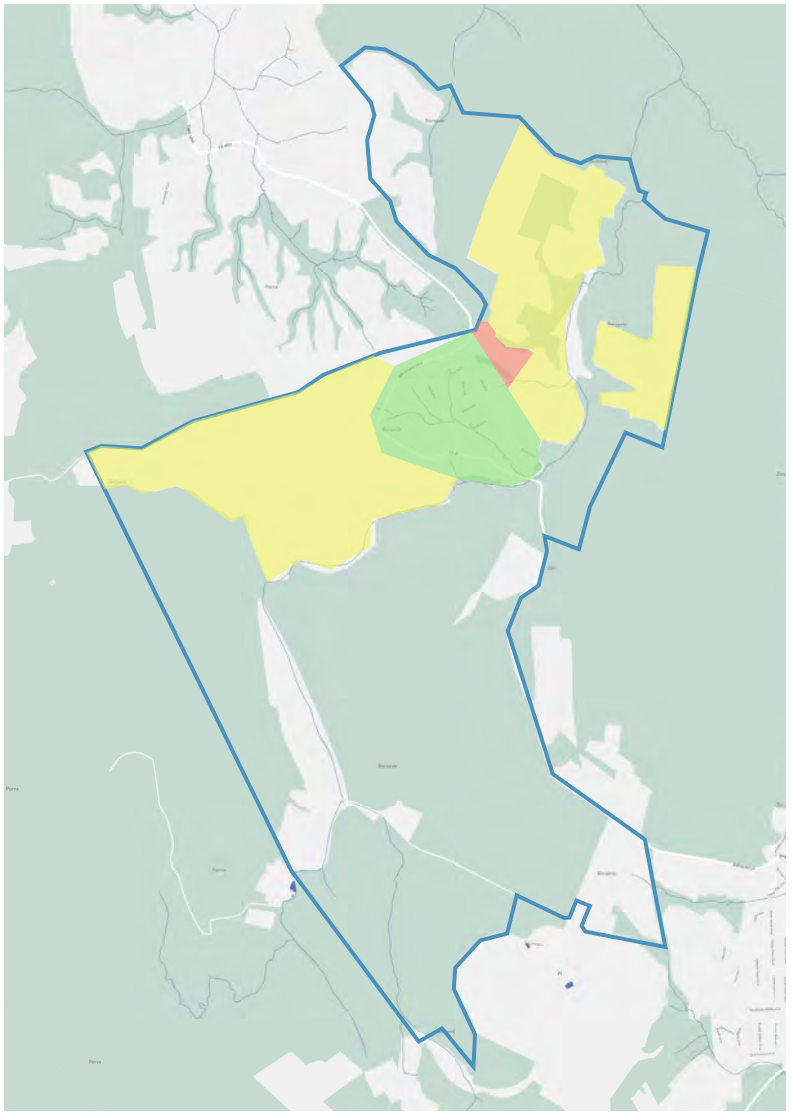

TÖRTÉNELMI TELEPÜLÉSRÉSZ

Borzavár lakóövezetét három utca, a Fő út, az Alkotmány, és a Cuha utca ölelésében elhelyezkedő telkek adják. Ezen a történeti településrészén az oldalhatáron álló beépítés illetve az utcára merőleges tetőgerinc a kialakult általános építési szokás. Jellemző tetőhajlásszög 35-40 fok közötti. A falusias jelleg mellett azért is érdemes ilyen tetőt alkalmazni, mert így nem árnyékoljuk le a saját és szomszédunk kertjét, illetve gazdaságosan kihasználható geometriájú tetőtér alakul ki, valamit a déli tetőfelületre esetlegesen épített napelemek és napkollektorok a lehető leghatékonyabban tudnak működni. A településkép egységességét őrizni segít, ha a ház oromzattal fordul az utca felé, és nem kontyolt tetővel. Utcával párhuzamos gerincű utcai szárnyat csak ott érdemes építeni, ahol a környező épületek már ilyenek, illetve a terepviszonyok nem teszik lehetővé az elterjedtebb tájolást. Keresztbe beforduló belső épületszárnyat csak kellően széles telek esetén érdemes alkalmazni, ott is meggondolással: a jószomszédi kapcsolatokon túl, naposabb, levegősebb lesz a kertünk, és szabadon élvezhetjük a környék dombos táj egybefüggő látványát.

IPARTERÜLET

A település K-i határában a lakott terület közvetlen szomszédságában található a valamikori „TSZ major”, amely korábban a település gazdaságát jelentette. Mára a terület kiüresedett, funkcióját vesztette, épületállománya a jelentősebb fejlesztéseket mellőzte, így várja új funkcióját. A lakóterület közelsége miatt a terület védőfásítása javasolt.

AJÁNLÁSOK, ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

Arra a kérdésre, mitől szép egy lakóház, nem lehet egy mondatban válaszolni. Neves építészek és filozófusok a különféle megközelítések ellenére egyetértenek azonban abban, hogy a közhiedelemmel ellentétben a szépség nem szubjektív, nem részrehajló.
Szép az, ami érdek nélkül tetszik, mondja Kant. A szépség sokféle lehet. Borainkról sem mondhatjuk, hogy a vörösbor jó, a fehér nem. Tudva, hogy bizonyos alkalmakhoz, ételekhez jobban illik a vörös, mondhatjuk, hogy mi a rozét szeretjük.
Ebben a fejezetben nem szeretnénk egyoldalúan állást foglalni, leszűkíteni a lehetőségeket.
Viszont szeretnénk bemutatni, hogyan kerüljük el a legáltalánosabb hibákat, ne járjunk úgy, mint a borász, aki gyakorlatlanul túlkénezi borát.

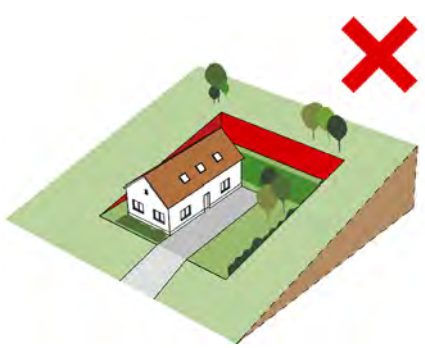

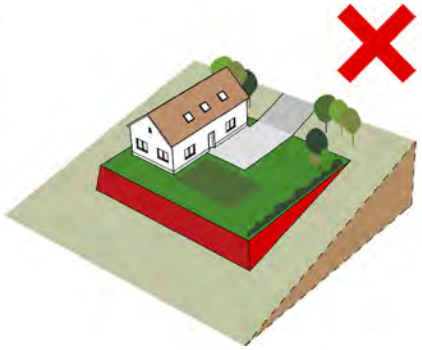

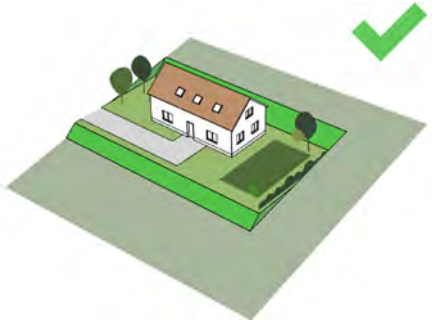

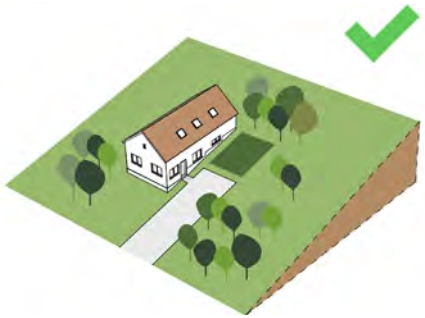

TEREPALAKÍTÁS

A történeti településrészen a családi házak telepítése oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára merőleges rendszerű. A nem utcára merőlegesen telepített, indokolatlanul, nagy mértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt. A családi házak a telek oldalhatárán állnak, a ház mögött növényzettel határolva kialakítható a védett kert.

MAGASSÁG

Borzaváron a családi házak magassága közel azonos, a jellemző földszint plusz tetőtérbeépítéses kialakítástól kevés ház tér el, inkább csak a meredek telkek esetében épültek 3 szintes lakóházak kényszerűségből. A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint környezetük. A túl magas házak nem illeszkednek Borzavár utcaképébe.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Borzaváron a családi házak tetőhajlásszöge közel azonos.
A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetüknek, a túl magas illetve túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek Borzavár utcaképébe.

TETŐFORMA

A településrészen lévő családi házak tetőformája egyszerű. Új házak építésénél a szomszédok figyelembe vételével kell illeszkedni.

Amennyiben az építési telek körül kialakult egy nyeregtetős házakból álló utcakép, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédokhoz hasonló nyeregtetős tetőformájú.

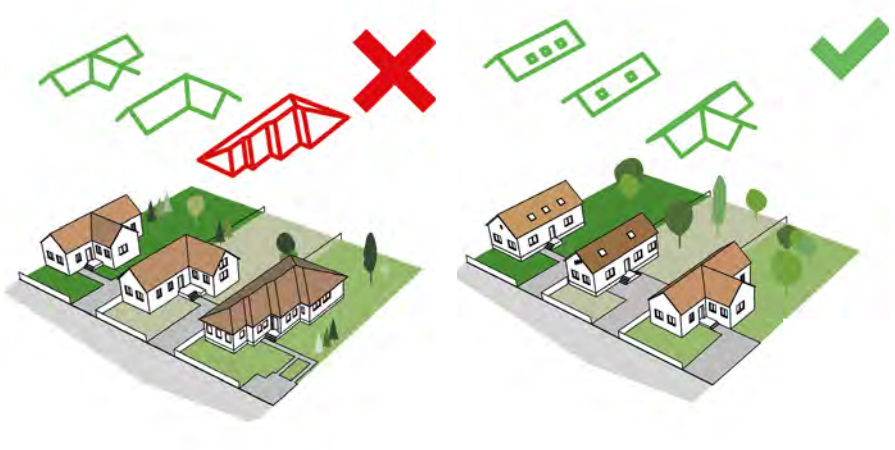

Amennyiben az építési telek körül sátortetős épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez hasonló tömegű és tetőformájú.

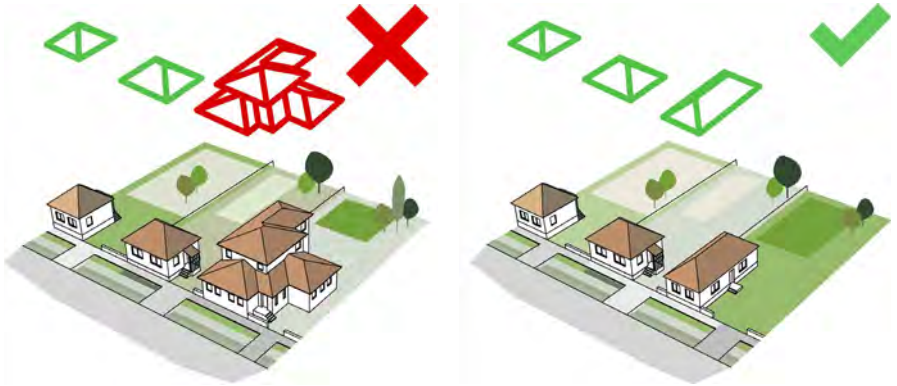

TELEPÍTÉS

A történeti településrészen a családi házak telepítése oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára merőleges rendszerű. A nem utcára merőlegesen telepített, indokolatlanul, nagy mértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt. A családi házak a telek oldalhatárán állnak, a ház mögött növényzettel határolva kialakítható a védett kert.

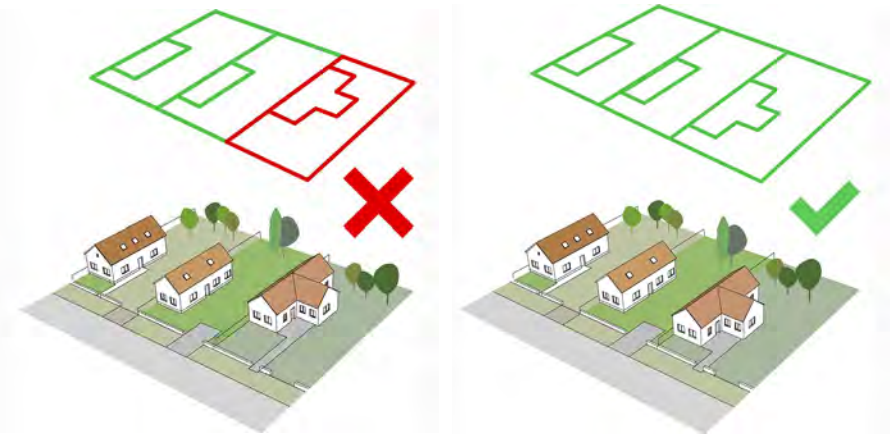

ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEK)

Borzavár utcáinak színvilága egységesnek mondható, feltűnően eltérő anyag és színhasználat nem jellemző. A meglévő épületek színvilágához illeszkedő új épületek építése ajánlott. Nem elfogadható a feltűnő és kirívó színhasználat, a rikító színű fémlemez fedés és burkolat.

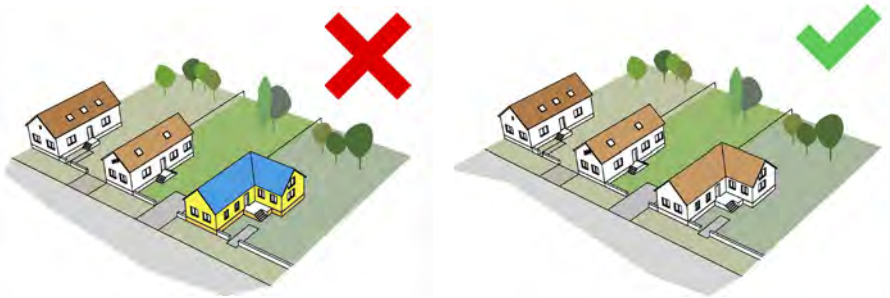

KERÍTÉSEK

Borzaváron a történeti településrész kivételével az áttört kerítések kívánatosak, tömör és nem átlátható megoldások nem elfogadhatóak. A történeti településrész sajátja a régi időből megmaradt tömöt, falazott kerítések. Ezen a területen az új, vagy felújított kerítések esetében helyénvaló a tömör kerítés is.

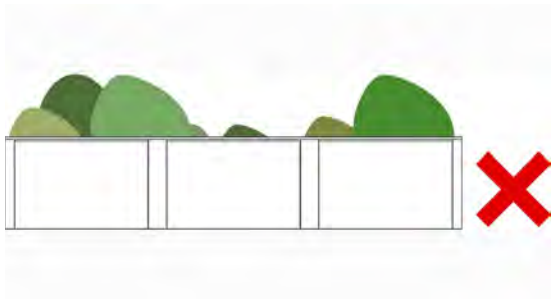

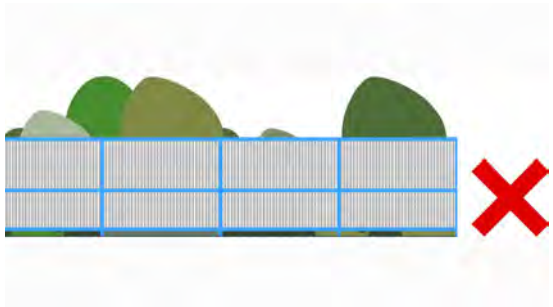

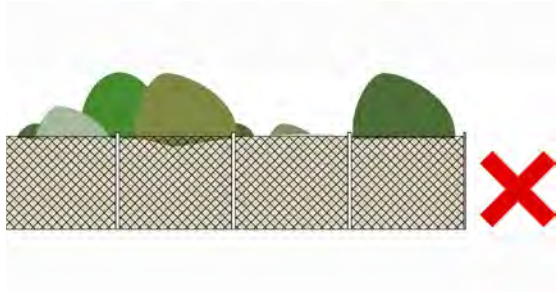

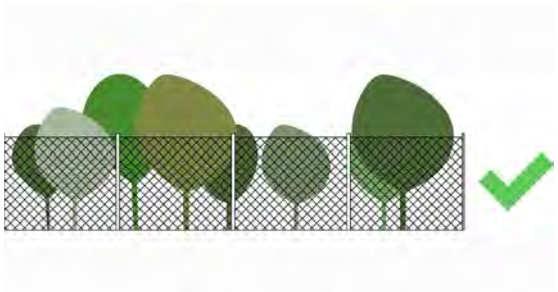

KERÍTÉSEK

Kerítések terén is beszélhetünk hagyományosan alkalmazott anyagokról, vagy formákról - amelyek igen szép példái a klasszikusan alkalmazott Borzavári kő és a fa kerítésnek. Jól mutatják, hogy a hagyományos mellett megférnek a modern anyagok, kialakítások is. A kerítések kialakítása során bátran dolgozzunk a lakóépületünknél is alkalmazott anyagokkal, színekkel: így méginkább harmonikusabb, egységesebb hatást érhetünk el. A kertkapu kialakításakor hangsúlyozzuk a belépés helyét, de kerüljük a túlzottan hivalkodó bejárati kialakítást.

A kerítés egyszerre teremt kapcsolatot a közterülettel, ugyanakkor elválasztja azt az ingatlantól. Térfalat képez, mely lehet tömör, ha magánéletünket szeretnénk óvni, de lehet áttört, átlátható is. Minden településen vannak olyan anyagok vagy formák, amelyek rendszeresen visszatérnek. A történeti településrészeken jellemzően fa vagy kovácsoltvas kerítésekkel találkozhatunk, így jól látszódik az előkert és az épülethomlokzat teljessége. A kertkapu a megérkezés, fogadás kiemelt pontja. A kertkapu és a gépkocsikapu kialakításakor illeszkedjünk a kerítéshez és az épülethez. A kapu legyen hangsúlyos, de ne hivalkodó. Kialakításakor mértékkel alkalmazhatunk helyi hagyományos díszítőmintákat.

KERTEK

Borzavár településrészeiben a tájba illesztés során a hagyományos településkép megőrzése az elsődleges cél. Az épületeket csak részlegesen takarjuk, árnyékoló fákat a déli kitettségű falak közelében ültessünk. Az előkertbe ültetett fák, cserjék helyének megválasztásakor vegyük figyelembe a ház homlokzati kialakítását, nyílászáróinak elhelyezését. A kerti építményeket takarjuk, hogy az épület jobban érvényesüljön. A régi épületek bővítése, felújítása során fokozottan ügyeljünk a már meglévő fásszárú növényzet megóvására.

Változatos növényalkalmazással többféle élőlénynek biztosíthatunk életteret. A kertalakítás során az épület és a kert stílusa, hangulata harmóniában legyen. Elsődlegesen tehát az épület stílusához, üzenetéhez, közvetített érzetéhez illeszkedő kertépítészeti megoldásokat alkalmazzunk.

Lehetőleg könnyen felújítható, vízáteresztő burkolatot alkalmazzunk, így elkerüljük a tócsák kialakulását, és könnyebben életben tartjuk növényeinket. A kevéssé használt részeken dekoratív, régi téglából alakíthatunk ki járófelületet. A szegélyeket azonos anyagból alakíthatjuk ki. A kerti építmények a főépülettel azonos építőanyagokból, vagy azzal harmonizálva készüljenek. A perg olák, növényrácsok, gépkocsibeállók, kukatárolók kialakíthatók favázas szerkezettel is, a nyílászárókkal harmonizáló színezéssel. Fémvázas szerkezet kialakításakor annak növénynyel való befuttatása javasolt. A hulladéktárolók számára a kertkaputól balra, az épülethomlokzat vonalában alakítsunk ki helyet, növényekkel takarjuk. Helyezzünk el kerti padot, ahonnan gyönyörködhetünk házunkban, kertünkben. Az előkertben a helyi hagyományokhoz illeszkedő, a kiskertet keretező, alacsony fa léckerítés alkalmazása elfogadható, illeszkedve az épülethez és a kerítéshez.

Keskeny telkek esetében a garázst lehetőleg az épületben alakítsuk ki, hogy több hely maradjon a kertben, és ne terhelje a táj látványát egy újabb építmény. Szélesebb telkek esetében is - amennyiben van erre lehetőség - inkább fedett kocsibeálló épüljön. Anyaga fém vagy favázas legyen, harmonizálva az épület színeivel, formavilágával. Kerüljük a túlzottan hangsúlyos, nehéz szerkezeti kialakítást. Alkalmazásukkal könnyebbé válik a felületek karbantartása.

A kert egyes részeit alacsonyabb, magasabb növényfalakkal választhatjuk el. Az előkertbe legfeljebb 1,20 m magas cserjék és lágyszárúak telepítése javasolt. Sövények közül a lombhullatókat részesítsük előnyben, magasságuk ne érje el az 1,50 m magasságot. A növényfajok megválasztása nagymértékben járulhat hozzá a település, településrészek karakteréhez. Lehetőség szerint a helyi természeti adottságokhoz és hagyományokhoz, meglévő növényzethez illeszkedő fajokat válasszunk. A növények kiválasztását meghatározza a hely, ahova ültetjük. Figyeljük meg, mely növények érzik jól magunkat évek óta a környező kertekben, vagy kérjük szakember segítségét.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

A népi építészet könnyen felismerhető, jellegzetes elemeinek ékes példái Borzaváron is jól megfigyelhetőek. Az oldalsó oszlopos tornác, és a díszes erkélyek kialakítására, elhelyezkedésére is számos, részleteiben eltérő megoldás lehetséges. Az arányos, tornácos épületek sora karakteres utcaképet mutat, mely erősíti a település egységes arculatát és identitását. Új épület tornáckialakításával és újszerű átgondolásával tovább vihetjük e hagyományt új otthonunkba.

AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A zárt épülettömeggel így nyitunk a külvilág felé, ezért nem mindegy, milyen módon tesszük ezt. A hagyományos nyíláskialakítás Borzaváron is jól megfigyelhető: két szárnyú, jellegzetesen két vagy három osztatú ablakok, utcai homlokzaton szimmetrikus kialakítással. Új ház építésekor érdemes körüljárni a környéket, és ihletet meríteni, hogy az otthonunk minél jobban bele tudjon simulni környezetébe, ezzel is gazdagítva az utcaképet. Tetszőleges anyagú, de fa mintázatú, vagy fegyverzetű, víztiszta, vagy matt síküvegezésű, osztott ablakok beépítése javasolt. Az árnyékolás szerepére a műanyag redőnyök helyett zsalugáterek, spaletták javasolandóak. Amennyiben mégis redőny mellett dönt az építető inkább a rejtett, mintsem a külső redőnydobozos kivitel a beépítendő, lehetőleg a nyílászáróval megegyező színben.

HOMLOKZATKÉPZÉS

Az épületeink burkolása, vakolatának színezése, megmunkálása mindig is kedvelt tulajdonosi eszköz volt településünkön. Használjuk bátran, de figyeljünk a végső összképre! A túldíszített, túlszínezett épület hamar elveszíti érdekességét, és utána inkább zavaróan hat a nyugodt, tiszta településképben. A jól megválasztott burkolat nem csak a hangulatot, hanem az épület védelmét is szolgálja. A zöld vagy sötétbarna színű fa felületek a visszafogott színű falfestéssel és gipsz díszekkel esztétikus megjelenést kölcsönöznek az épületnek, legyen szó hagyományos vagy modern ház homlokzatáról. Anyaghasználat szempontjából a természetes anyagok - a kő, tégla, vakolt felületek, faburkolat - részesítendők előnyben. A magastető héjalása - beleértve az ereszcsendesítőt is - az égetett agyag sötétebb, vagy világosabb árnyalata színében agyagcserép, vagy ahhoz hasonló színű betoncserép lehet. Alacsonyabb hajlásszögű tető tömegét nem fényes - szürke, téglaszínű - bádoglemezzel, vagy passzív zöldtetővel fedetten kell kialakítani úgy, hogy a peremszerkezetek vízszintesek legyenek. Kerülendő a tájidegen stílusjegyek alkalmazása a formák, díszítések esetében is.

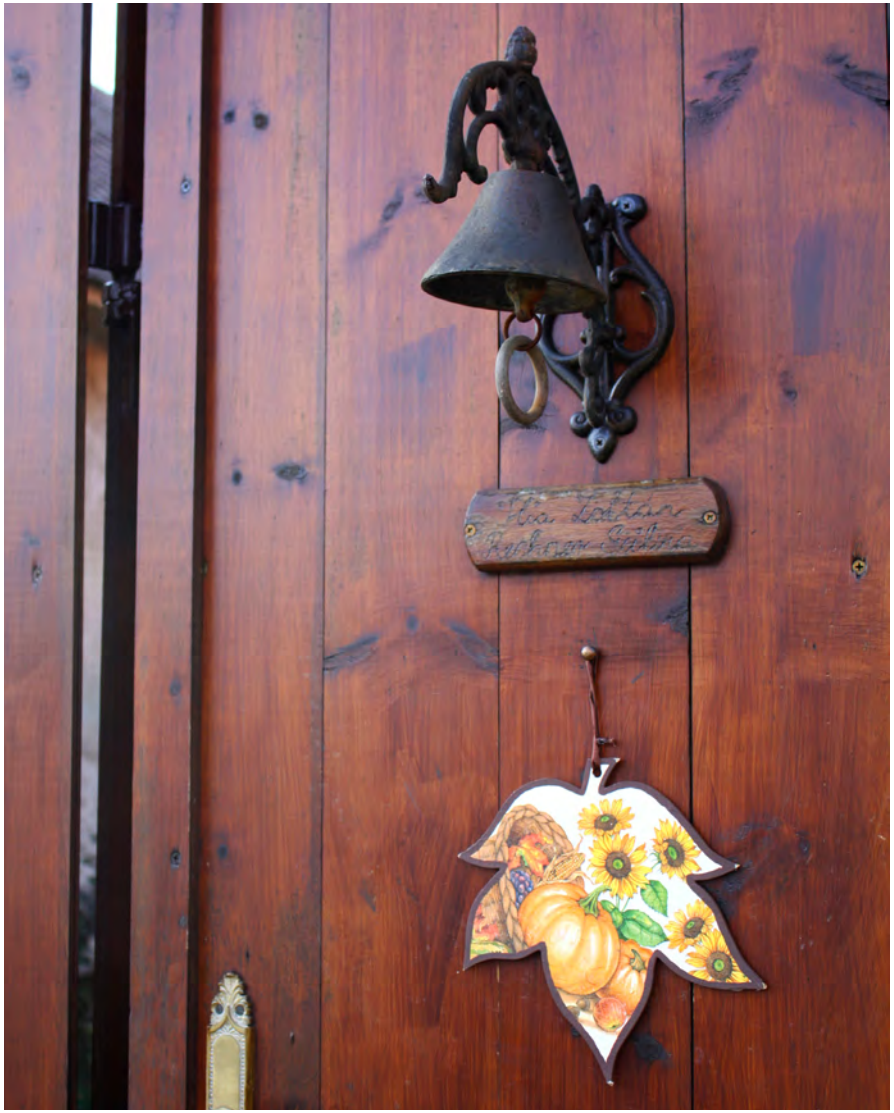

RÉSZLETEK

A régi házak részleteit öröm megfigyelni! Házunk és kertünk találkozási pontjai folyton változó, gazdagodó élményanyagot kínálnak. Évről évre, évszakról évszakra más képet mutatnak. A növények az épületen egyrészt hangulatteremtő, díszítőelemek, másrészt hatékony, természetes eszközei az energiatudatos életmódnak –árnyékolnak! A múlt század elejét idéző felújított, gyakran már nem működő kutak megteremtik Borzavár az időbeni folytonosság érzetét, és gyöngyszemekként díszítik a település utcáit.

Elődeink fa és fémmunkái csodálatosak, formakincsük időtálló, az alkalmazott anyag szépen öregszik. Házaink kiegészítői, a kerítések, lámpák, árnyékolók, postaládák, korlátok egytől egyik aktívan alakítják a végső látható képet, hangulatot. Akkor járunk jól, ha mindent egyforma igényességgel, odafigyeléssel tervezünk meg, választunk ki. A színek használata, a változatosság gyönyörködtet, ezek összképének gondos kitalálása odafigyelést igényel. Az egyszerű, de igényes, jól kitalált, szépen megépített részletek gazdagítják épületeinket, büszkévé tesznek minket. Egy-egy burkolat, eresz, tetőcsatlakozás, párkány részlet ilyen minőségben elkészítve díszítőelemként is működik, további, öncélú díszítés már nem kívánkozik az épületre.

JÓ PÉLDÁK | ÉPÜLTEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat,színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása

Egy takaros, hibátlan állapotban lévő parasztházon akadhat meg az arra járó szeme Borzavár főutcáján. Elsőre a kőből rakott, magas kerítés és a hatalmas, deszkázott, sötét, fémkeretes kapuzat markáns vonalai hívják fel magukra a figyelmet, de hamar kitűnik mögüle - az emelkedő terep okán kissé kiemelt - formásház is. A szokásos boltíves bejárat és négyzetes ablakok sémáját a nyílászárók körüli fa keretezés teszi egyedivé, szemlélteve az egyszerű megoldások szépségét.

Szintén a település főutcáján található egy másik hasonló jellegű, szemrevaló épület. A hagyományos anyag és színvilág jellemzi, de a formáját tekintve már némileg eltér a megszokottól. A régi főhomlokzat mögött már elmaradt a tornác, mindössze a túlnyújtott tető utal ennek helyére - megőrizve így azért paraszthéz jellegét - cserébe viszont a belső homlokzat díszesebb lett a gondosan rakott kőlábazat felfuttatásával.
Érdekesség Borzaváron, hogy a régi, felújított paraszthézakon nem túl gyakori az összképet nagyban romboló parabolaantennák látványa. Elvétve taláni csak nagy fehér tányérokat a tetőn, megőrizve ezáltal a hagyományos falusi utca hangulatát.

Ez a még régebbi, szép állapotban megörzött, klasszikus paraszthház mindent magán visel ami a bakonyi portákra jellemző: faragott ajtó, hosszú tornác, mintázattal ellátott deszkakerítés, muskátlik az ablakban és a mellvédfalon, és nem utolsó sorban, egy kedves néni az udvarban.

Jó példa a felszín feletti sajátos építmény- elektromos elosztószekrény, transzformátor elhelyezésére, hogy a kerítés takarásában, növényzettel körülvetten, hagyományos anyaghasználattal készült.

Az elosztószekrények cseréje során a technika fejlődésével jóval kisebb méretű építmények kerülnek elhelyezésre, melyek nem lesznek a tér meghatározó elemi, főleg ha hagyományos anyaghasználattal és visszafogott színhasználattal készülnek.

Jó példa kisméretű elosztószekrény elhelyezésére a kerítésbe rejtett elhelyezés.

UTCÁK, TEREK

közterületek településképi útmutatója

Borzaváron nem alakultak ki közterek, közparkok, közkertek. A településszerkezet sajátságaiból fakadóan azonban létrejöttek olyan kisebb teresedések, amelyek nem sorolhatók egy fenti kategóriába sem. Ilyenek például a utak kapcsolódásai, emlékművek környezete, stb. Ezek rendezése nagyban elősegíti a településkép javítását. Ide lehetőség szerint szárazságtűrő, tájba illő növényeket, illetve az öntözési lehetőség biztosítását javasoljuk, lehetőség szerint a meglévő patak kihasználásával. A közterületek tervezésekor is alkalmazkodjunk a meglévő adottságokhoz, utcakeresztmetszethez, jellemző homlokzatmagasságokhoz, tetőformákhoz. Érdemes tekintettel lenni környezetünkre, hogy ne alakuljon ki zavaros utca- és településkép. A virágos, zöld utcák, gondozott terek nagyon fontos hozzátartozói az élhető településnek, és a barátságos, szerethető, esztétikus településképnek. A cél egyértelműen ezek megőrzése, fenntartása, és újabbak létesítése. nyek megtartása érdekében.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

Különösen egy kisebb település esetében, a különböző hírdetőtáblák és reklámfelületek stílusa, formája és elhelyezése eléggé meghatározó lehet a településképi szempontból. A figyelemfelkeltés, tájékoztatás egyértelmű célja mellett, nem lehet figyelmen kívül hagyni az utcaképbe való illeszkedést, az izléses, környezetéhez igazodó megjelenést. Falusias, kisvárosias településeken nincs helye az indokolatlanul nagyméretű és színes, hivalkodó hirdetőfelületeknek. Sőt, ellenkezőleg. A vibráló városi reklámerdő helyett, a hátteréhez minél inkább alkalmazkodó, a tájra jellemző forma és anyaghasználat tehetei egyedivé a falusi tájékoztatást. Borzaváron kevés reklámmal, hírdetéssel lehet találkozni az utcákon, de az ötletes, jól megkomponált, átgondoltan elhelyezett hírdetőtáblák ideálisan tölthetik be szerepüket, anélkül, hogy megzavarnák az utcakép nyugalmát.

IMPRESSZUM

BORZAVÁR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
http://www.borzavar.hu/
polghivborzavar@invitel.hu
8428 Borzavár, Fő út 43.
06 (88) 582-930
Polgármester: Dócziné Belecz Ágnes
polghivborzavar@invitel.hu
Főépítész: Várszegi Bernadett
varszegi.bernadett@zirc.hu

SZERKESZTETTE, SZÖVEG, FOTÓ:
Fettik Gábor

Borzavár, 2017.